

Izvozne bankarske garancije

(Program izdavanja činidbenih bankarskih garancija po nalogu izvoznika)

1. Cilj i namjena Programa

Cilj Programa je potpora izvoznicima izdavanjem činidbenih bankarskih garancija (dalje u tekstu: bankarska garancija) pri ugovaranju i realizaciji izvoznih poslova.

Namjena ovog Programa je izdavanje bankarskih garancija radi sudjelovanja na međunarodnim nadmetanjima i zaključivanje ugovora u cilju realizacije izvoza roba, radova i usluga.

HBOR će bankarske garancije izdavati samostalno ili u suradnji s poslovnim bankama.

Bankarska garancija se neće izdati za uvoz radi ponovnog izvoza (reeksport), izvoz naoružanja i vojne opreme te izvoz ekološki neprihvatljivih proizvoda.

2. Korisnici bankarske garancije

Korisnik bankarske garancije može biti pravna osoba u inozemstvu koja raspisuje međunarodno nadmetanje i/ili zaključuje ugovor o kupoprodaji roba, radova ili usluga (u daljnjem tekstu: Korisnik bankarske garancije).

U slučaju da se bankarska garancija izdaje u suradnji s izvoznikovom poslovnom bankom, korisnik garancije može biti i poslovna banka izvoznika.

3. Podnositelj zahtjeva za izdavanje bankarske garancije¹

Pravna osoba - izvoznik (u daljnjem tekstu: Izvoznik) koji se namjerava natjecati, sukladno uvjetima natječaja koje propisuje Korisnik bankarske garancije, odnosno koja namjerava zaključiti ugovor o kupoprodaji roba, radova ili usluga s Korisnikom bankarske garancije.

Način izdavanja garancija

- HBOR samostalno izdaje garanciju po nalogu izvoznika;
- HBOR dijeli rizik izdavanja garancije s poslovnom bankom na način da banka izdaje garanciju, a HBOR banci izdaje kontragaranciju;
- HBOR i poslovna banka izdaju zasebne garancije vezano za isti izvozni posao;
- HBOR kao glavni izdavatelj garancije dijeli rizik s drugom poslovnom bankom koja HBOR-u izdaje kontragaranciju.

¹Garancije se ne mogu izdati po nalogu izvoznika u čijoj su vlasničkoj strukturi dužnosnici u smislu Zakona o sprječavanju sukoba interesa (NN 26/11 i 12/12) i svih naknadnih izmjena i dopuna, koji imaju 0,5% ili više dionica, odnosno udjela u vlasništvu niti dužnosnicima koji su svoja upravljačka prava na temelju udjela u kapitalu društva prenijeli na drugu osobu ili posebno tijelo. U tom smislu krediti se ne mogu odobriti niti povezanim osobama dužnosnika koje čine braćni ili izvanbraćni drug, njegovi srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća, sestre te posvojitelj odnosno posvojenik dužnosnika te ostale osobe koje se opravdano mogu smatrati interesno povezanim s dužnosnikom; roditeljima bračnog ili izvanbračnog druga dužnosnika; te rukovodećim članovima parlamentarnih stranaka, a bez potvrde Povjerenstva za sukob interesa kako u predmetnom zahtjevu nema sukoba interesa.

4. Vrste bankarskih garancije i uvjeti za izdavanje

a) Ponudbena bankarska garancija

HBOR može Izvozniku izdati ponudbenu bankarsku garanciju koja mu je potrebna za sudjelovanje na međunarodnim javnim nadmetanjima (Tender guarantee ili Bid Bond/Guarantee).

Ova bankarska garancija uobičajeno glasi na iznos do 10% ponudbene vrijednosti i jamči ozbiljnost Izvoznikove ponude.

Ponudbenu bankarsku garanciju za sudjelovanje na međunarodnim javnim nadmetanjima Korisnik bankarske garancije **može naplatiti ako:**

- Izvoznik odustane od ponude prije odabira najboljeg ponuđača;
- Izvoznik, nakon što Korisnik bankarske garancije prihvati njegovu ponudu, odustane od zaključenja Izvoznog ugovora;
- Izvoznik odustane od zaključenja Izvoznog ugovora pod uvjetima definiranim u natječajnoj dokumentaciji.

b) Bankarska garancija za povrat avansa

Kako bi Izvozniku omogućio primitak avansne uplate, HBOR Korisniku bankarske garancije izdaje Bankarsku garanciju za povrat avansa (Advance Payment Guarantee), u visini ugovorenoj između Izvoznika i Korisnika bankarske garancije. Ista se najčešće koristi pri Izvoznim ugovorima o nabavci prema kojima se dio vrijednosti dobara plaća unaprijed, po potpisu ugovora, a drugi dio po isporuci ili se kreditira.

Ova bankarska garancija može glasiti na iznos koji nije viši od ugovorenog iznosa avansa.

Bankarsku garanciju za povrat avansa Korisnik garancije **može naplatiti ako:**

- Izvoznik odbije povrat avansno primljene uplate, a nije izvršio sve svoje obveze preuzete Izvoznim ugovorom.

c) Bankarska garancija za dobro izvršenje posla

U slučaju izvoza opreme, strojeva, specijalnih proizvoda i/ili usluga, izvođenja investicijskih radova, HBOR može izvozniku izdati bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla sukladno uvjetima Izvoznog ugovora (Performance Bond / Guarantee).

Ova bankarska garancija uobičajeno glasi na iznos do 20% vrijednosti isporučene opreme, strojeva, specijalnih proizvoda i/ili usluga, odnosno vrijednosti investicijskih radova.

Bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla Korisnik garancije **može naplatiti ako:**

- Izvoznik sukladno Izvoznom ugovoru ne izvrši isporuku opreme, strojeva, specijalnih proizvoda i/ili usluga ili ne izvrši investicijske radove u cijelosti,
- Izvoznik u ugovorenom roku ne izvrši obveze ugovorene ugovorom,
- Izvoznik ne isporuči, kvantitativno ili kvalitativno ugovorenu opremu, strojeve, specijalne proizvode i/ili usluge, ili ne izvrši investicijske radove,
- Izvoznik ne pusti u pogon i/ili ne osigura pravilno izvođenje/radove prema dogovorenim tehničkim parametrima, uključujući i razdoblje tehničkog jamstva.

d) Bankarska garancija za otklanjanje manjkavosti u garantnom roku

Ukoliko su predmet Izvoznog ugovora oprema, strojevi, specijalni proizvodi i/ili usluge, ili izvođenje investicijskih radova za koje Izvoznik garantira ispravnost, to se razdoblje uobičajeno pokriva Bankarskom garancijom za otklanjanje manjkavosti u garantnom roku (Warranty Period Guarantee/Bond).

Izdavanjem bankarske garancije za otklanjanje manjkavosti u garantnom roku HBOR preuzima obvezu isplate Korisniku bankarske garancije iznosa navedenog u garanciji, ukoliko izvoznik ne ispuni ili djelomično ispuni obveze preuzete za razdoblje nakon isporuke dobara, a što se prvenstveno odnosi na:

- otklanjanje uočenih manjkavosti;
- djelomičnu / potpunu zamjenu proizvoda koji nisu u skladu s uvjetima Izvoznog ugovora;
- pružanje usluga tehničkog servisiranja za vrijeme trajanja garantnog roka.

Ova bankarska garancija uobičajeno glasi na iznos do 10% vrijednosti Izvoznog ugovora.

Uvjeti za izdavanje bankarske garancije

- Izvoznik posluje najmanje godinu dana,
- Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje bankarske garancije nije neprekidno blokiran više od 30 dana u posljednjih 6 mjeseci poslovanja, nije u stečaju niti mu isti prijeti, protiv njega nije pokrenut niti mu prijeti ikakav postupak (sudski, ovršni, kazneni, likvidacijski itd.).

Izvoznik kojemu je HBOR izdao Bankarsku garanciju za sudjelovanje na međunarodnim javnim nadmetanjima dužan je dostaviti HBOR-u izvješće o rezultatima raspisanog međunarodnog javnog nadmetanja u roku od 5 dana od objave odluke o odabiru.

Izvoznik kojemu je HBOR izdao bankarsku garanciju za dobro izvršenje posla ili avansnu bankarsku garanciju dužan je HBOR-u podnositi mjesečna izvješća o tijeku izvršenja izvoznog ugovora, odnosno odmah izvijestiti HBOR o mogućim problemima vezanima uz izvršenje istog, uzrocima i posljedicama koje oni mogu prouzročiti.

U slučaju kada HBOR izdaje garanciju u suradnji s poslovnim bankama i kada poslovna banka ima ulogu agenta, ista preuzima obavezu izvješćivanja HBOR-a.

Izmjena uvjeta izdane bankarske garancije

Ukoliko se ukaže opravdana potreba za izmjenom uvjeta izdane bankarske garancije izvoznik može podnijeti HBOR-u Zahtjev za izmjenu uvjeta u pisanom obliku uz suglasnost korisnika.

Ukoliko je garancija izdana u suradnji s poslovnom bankom izvoznika, HBOR i poslovna banka dogovaraju moćnosti izmjene, odnosno izdavanja dodatka bankarskoj garanciji i iznos naknade.

5. Naknade

Naknada za obradu zahtjeva za odobrenje izdavanja bankarske garancije i naknada za izdavanje bankarske garancije

Pregled visine naknada prema kategoriji rizika izvoznika:

Kategorija rizika izvoznika	Naknada za obradu zahtjeva (jednokratno)	Naknada za izdavanje bankarske garancije (kvartalno)
1	0,20%	0,25%
2	0,25%	0,30%
3	0,30%	0,35%
4	0,35%	0,40%

Kategorija rizika izvoznika dobiva se temeljem rezultata kreditne analize HBOR-a (Ukupna ocjena klijenta s ocjenom VIKR-a²).

- **Naknada za obradu zahtjeva za odobrenje izdavanja bankarske garancije** obračunava se jednokratno, od odobrenog iznosa izdane bankarske garancije, a najmanje 66,36 EUR, naplaćuje se prije izdavanja bankarske garancije.
- **Naknada za izdavanje bankarske garancije** obračunava se kvartalno, unaprijed, od odobrenog iznosa izdane bankarske, a najmanje 66,36 EUR.

U slučaju kada HBOR izdaje bankarsku garanciju u suradnji s poslovnim bankom poduzetnika visina naknade i način obračuna dogovaraju se za svaki posao. Poslovna banka može preuzeti obvezu naplate naknade od poduzetnika te obvezu doznačivanja pripadajuće naknade HBOR-u.

6. Instrumenti osiguranja

Za osiguranje urednog izvršenja obveza po izdanoj bankarskoj garanciji HBOR prihvaća mjenice i zadužnice, zalog ili fiducijarni prijenos vlasništva na imovini uz policu osiguranja imovine vinkuliranu u korist HBOR-a i druge uobičajene instrumente osiguranja u bankarskom poslovanju.

Sve troškove u svezi pribavljanja instrumenata osiguranja i provedbe osiguranja te brisanja i povrata provedenih osiguranja snosi izvoznik.

U slučaju kada HBOR izdaje bankarsku garanciju u suradnji s poslovnim bankom izvoznika poslovna banka može preuzeti obvezu prikupljanja i provođenja instrumenata osiguranja kao i obavezu naplate potraživanja po istima.

7. Ostale odredbe

U okviru ovog Programa na odgovarajući se način primjenjuju Opći uvjeti garancijskog poslovanja, Pravilnik o uvjetima osiguranja plasmana HBOR-a, Pravilnik o naknadama za usluge koje obavlja HBOR te odredbe ostalih akata HBOR-a i odluke nadležnih tijela HBOR-a.

8. Potrebna dokumentacija

Podnositelj zahtjeva uz standardizirani obrazac zahtjeva za izdavanje garancije HBOR-u dostavlja:

- Preslike raspisanih međunarodnih natječaja i prijevod istih na engleski i/ili hrvatski jezik, kopije izvoznih ugovora, referentnu listu do sada odrađenih poslova, tehničke specifikacije i opis predmeta izvoznih ugovora/međunarodnih natječaja

Statusna i financijska dokumentacija, SPNFT³ upitnici

- Izvod iz sudskog registra, s uključenim zadnjim izmjenama
- Osnivački akti društva (Društveni ugovor za d.o.o., Statut za d.d.), zadnji pročišćeni test
- Obavijest o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u

² Ukupna ocjena klijenta s ocjenom VIKR-a (valutno induciranog kreditnog rizika) dobiva se temeljem financijske i nefinancijske analize te analize valutno induciranog kreditnog rizika klijenta.

³ Sukladno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (NN br. 87/08 i 25/12) i svim naknadnim izmjenama i dopunama.

- Podaci o solventnosti (BON 2/SOL 2) ne stariji od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva, Podaci o bonitetu (BON 1)
- Godišnji financijski izvještaji za protekle dvije poslovne godine sastavljeni sukladno Zakonu o računovodstvu: Bilanca - obrazac POD-BIL, Račun dobiti i gubitka - obrazac POD-RDG, Dodatni podaci - obrazac POD-DOP te prema potrebi i Izvještaj o novčanom tijeku - obrazac POD-NTD i POD-NTI, Bilješke uz financijska izvješća
 - Za društva obveznike konsolidacije godišnjih financijskih izvještaja: Konsolidirani izvještaji
 - Za društva obveznike revizije godišnjih financijskih izvještaja: Revidirani izvještaji i kompletno revizorsko mišljenje
- Kvartalni financijski izvještaji: Bilanca i Račun dobiti i gubitka - obrazac GFI-POD na datum zadnjeg kvartala, prema potrebi
- (Obrasci) Upitnik za pravne osobe, Podaci o stvarnim vlasnicima stranke-podnositelja zahtjeva za kredit, Tabela 1 i 2 - Prilog Podacima o stvarnim vlasnicima stranke-podnositelja zahtjeva za kredit, Upitnik za strane politički izložene osobe

Instrumenti osiguranja

- Dokumentacija o ponuđenim instrumentima osiguranja (za nekretnine: elaborat procjene vrijednosti nekretnina ne stariji od 3 godine za stambene građevine odnosno ne stariji od 1 godine za poslovne građevine s fotografijom objekta i zemljišnoknjižni izvadak ne stariji od 30 dana od podnošenja zahtjeva)

Ostala dokumentacija i obrasci HBOR-a

- Potvrda Porezne uprave o stanju obveza prema državi, ne starija od 30 dana od podnošenja zahtjeva
- Karton deponiranih potpisa o raspolaganju sredstvima žiro-računa
- (Obrazac) Izjava o povezanim osobama
- (Obrazac) Tablice: Podaci o ulaganju, Prihodi, Kupci, Dobavljači, Zalihe, Krediti, Ostale obveze te VIKR obrazac za utvrđivanje usklađenosti devizne pozicije klijenta za zahtjeve u stranoj valuti iznad 200.000 EUR

Standardizirani obrazac zahtjeva za izdavanje garancije i drugi obrasci HBOR-a objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a ili su dostupni u HBOR-u na zahtjev.

HBOR zadržava pravo zatražiti i drugu dokumentaciju potrebnu za obradu zahtjeva za izdavanje garancije.

Kreditni program primjenjuje se na zahtjeve zaprimljene u HBOR-u od 1.1.2023. godine.